

Ο ΕΡΜΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ, ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΑΡΙΘ 272.

ΕΝ ΣΙΡΩ, ΤΗΝ 3. ΙΟΥΝΙΟΥ 1844

ΕΤΟΣ ΣΤ.

ΕΡΜΟΠΟΛΙΣ

Είναι γνωστόν εις πολλούς, ότι η αλιεία των σπόγγων είναι η μόνη βιομηχανία των κατοίκων των ανατολικών σποράδων νήσων, της Καλύμνου δηλαδή, της Λέρου και πολλών άλλων παρακειμένων, και ότι ούτοι βουτούντες εις την θάλασσαν εξάγουσιν από τα θαητης τους σπόγγους, πρέον όχι εύκαταφρόνητον.

Εις τα πελάγη του Αιγαίου, ως παρατηρήθη, φύεται μερίστη πληθὺς σπόγγων, πρὸς αλιείαν τῶν ὁποίων καθίστανται ἀνυπέροχτον πρὸς κέρμα Ἰγυονομικαί τινες διατάξεις, ὡς πολλὰ ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν τείνουσιν εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσωσι καὶ τὴν τοῦ ἐμπορίου μας πρόδον.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν διακόσια περίπου πλοίαρῖα ἀνήκοντα εἰς τὰς ῥηθείσας σποράδας νήσους, φέροντα μέγιστον ἀριθμὸν βουτικῶν Καλυμνίων, Λερίων καὶ ἄλλων προσωμιθεθῶσαν εἰς τὴν Μύκωνον καὶ ἐλευθεροκοινώνησαν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξακῆσται τὸ τῆς ἀλιείας ἐπιτήδευμα εἰς τὰ περὶ μας πελάγη· ἐξ αὐτῶν δὲ τινες μετέθεσαν ἐν ταῦθα, ζητήσαντες νὰ τοὺς συγχωρηθῇ ν' ἀλιεύωσιν ἐν τῶν ἑλληνικῶν θαλασσῶν, καὶ ἐπιστρέφοντες ἐνταῦθα νὰ ἐλευθεροκοινωνῶσιν.

Κατὰ τὰς ὑγειονομικὰς διατάξεις μόνον τριῶν ἡμερῶν ἀπουσίαν πρὸς ἀλιείαν δύναται νὰ συγχωρηθῇ εἰς τὰ παντὸς εἶδους ἀλιευτικὰ πλοίαρῖα, ἢ ὑγειονομικὴ ἀρχή, καὶ οὐχὶ μεγαλύτεραν ἀπρότερον μολοντοῦτο εἰς αὐτοὺς, ὅτι μέχρι νεωτέρας διαταγῆς τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ τοὺς παραχωρηθῇ μεγαλύτεραν ἀδειαν ἀπουσίας, ἐὰν συμφωνήσωσιν τὰ πλοίαρῖα ταῦτα νὰ σχηματίσωσι συμμορίας, ἐκάστη τῶν ὁποίων νὰ λαμβάνῃ ἕνα ὑγειονομικὸν φύλακα, ἐπιτηροῦντα διὰ νὰ μὴν ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ πελάγη καὶ διὰ νὰ μὴν κοινωνῶσι μετὰ πλοίαρῖα παρεπλήοντα. Οἱ βουτικαὶ οὗτοι μὴ παραδεχθέντες τὸ μέτρον τοῦτο ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶναι ἂν ἡ Σ. Κυβέρνησις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἤθελεν εὖρει μέσον κατὰλληλον, διὰ νὰ ἀκολυθη ἢ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πελάγη ἀλιεία τῶν σπόγγων χωρὶς κίνδυνον τῆς δημοσίου ὑγείας· διότι ἐνῶ τὸ εἶδος τῶν σπόγγων ἀποτελεῖ πλούσιον προῖον, πέντε καὶ ἕξ χιλιάδες ἄνθρωποι ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας, καὶ διαμένοντες ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους θέλουσιν ἀφίειν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλον σχεδὸν τὸ ἐκ τῆς βιομηχανίας τῶν ταύτης προκύπτον χρηματικόν· διότι ἀνεξαρτήτως τῶν ὄσα θέλουσιν ὀφείλονται πρὸς διατροφήν τῶν, θέλουσιν προμηθεύεσθαι ἐντεῦθεν πᾶν τὸ ἀναγκαζοῦν εἰς τὰς πατρίδας καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ.

Ἐπιστολὴ ἐκ τῆς Φρυγαρίας (ἀπὸ 10 ε. μ.)
διαλαμβάνει τὰ ἑξῆς.

Ἀπὸ τινος χρόνου νέον σχῆμα ἐμφορήθη μεταξὺ τῶν εἰς τὴν πόλιν μας Ἰουδαίων. Τὰ εἰς τρία περίπου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ δήμου ἀποσπασθέντα τῆς κοινῆς αὐτῶν συναγωγῆς ἀρχίζουν νὰ σχηματίζωσιν ἴδιαν φυλὴν, ἐπικληθέντες ἀναμορφωταί. Δὲν ἀναγνωρίζουσιν οὔτε τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς, οὔτε τοὺς θεμελιώδεις τοῦ Ταλμούδ νόμους. Εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεώς τῶν

κηρύττουσιν ὅτι δὲν θέλουσιν εἰς τὸ ἕξῃ περιτέμνει τοὺς παῖδας τῶν, καὶ ἀπαρνοῦνται τὴν εἰς τὸν Μεσσίαν πίστιν. Ὁ Κ. Ἀσελμοῦ, Ῥοσχίλδης, ὁ πρῶτιστος τῆς Τραπεζῆς κεφαλαίουχος, ἐκήρυξεν ἀδιάλλακτον πόλεμον κατὰ τῆς αἰρέσεως ταύτης, καὶ δὲν δέχεται συναλλαγμὰ ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ. Το πρᾶγμα προσήχθη ἐνώπιον τῆς Γερμανικῆς διαίτης, καὶ ἡ νέα αἰρεσις καταγερῆθη ὡς χαλκείουσα ἐν τῷ κρυπτῷ ὑπὸ τῷ σχῆμα θρησκευτικῶν δογμάτων πολιτικῶς σκοποῦς ἀθετήσεως εἰς τὸ Κράτος. Ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς τὰς κατηγορίας ἡ Γερουσία ἐκήρυχθη ὑπὲρ τῆς νέας αἰρέσεως, καὶ πολλοὶ τῶν ἐπιστήμων Ἰουδαίων τῆς Γερμανικῆς ἠνώθησαν μετ' αὐτῆς. Οἱ αἰρετικοὶ οὗτοι προέθετο ἤδη τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς πρὸς σχηματισμὸν Ἰουδαϊκῆς ἀποικίας εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν. Πολλὰ ἀναφοραὶ ἐγένοντο ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ πολλῶν Ἰουδαίων καὶ Χριστιανῶν. Ἐν αὐταῖς ζητεῖται παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Νικολάου ἢ ἀδείας τοῦ ν' ἀπέλθωσιν οἱ ἐν Ῥωσίᾳ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν διὰ ν' ἀποτελέσωσι μέρος τῆς νέας ταύτης ἀποικίας. Ἀλλὰ πολλὰ μικρὰ ἔλπις ὑπάρχει ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ θέλει συγκατατεθῇ εἰς τοῦτο.

(Galignani's Messenger.)

Κατὰ τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει προελθούσας ἐσχάτως εἰδήσεις θεωρεῖται ὡς ἔργον τετελεσμένον ἤδη ἢ ἤτοι τῶν Ἀλβανῶν καὶ ἡ ὑποταγήτων καθότι μετὰ τινὰς συμπλοκάς αἱ ὁποῖαι ἐλάβον χώραν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν τακτικῶν στρατευμάτων, εἰσῆλθον τὰ τελευταῖα εἰς τὴν πόλιν τῶν Σκοπίων, ὅπου ἦσαν συσσωματωμένοι οἱ ἐπαναστάται· ὑπετάχθησαν λοιπὸν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἀνευ οὐδεμιᾶς συνθήκης εἰς τὸν Ῥεσχίδ Πασσᾶν ἀπὸ τὸν ὀποῖον ἐζήτησαν γενικὴν ἀμνηστίαν θέλουσιν πεμφθῆναι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου θέλει ἀποφασισθῇ περὶ τῆς τύχης τῶν.

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ Σημαφόρου ἀνέγνωμεν διεξοδικώτατον ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Συντάκτης διατείνεται, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις ἐκ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημοτικῶν καρπῶν δὲν διετάχθη ἕνεκ σιτοδείας καὶ διὰ φόβον πείνης, ἀλλὰ ἕνεκ τῆς ἀισχροκερδείας ἀρχόντων τινῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐμπορῶν.

Καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν κράτος ὑπάρχει ἄκρα ἡσυχία, ἐκτὸς μικρῶν τινῶν καὶ ἀσημάντων ταραχῶν συμβαλλουσῶν εἰς τινὰς ἐπαρχίας. Ἐνεκα τῆς ἐκλογικῆς κινήσεως.

Τὴν 29 τὸ ἑσπέραις ἐλάβεν ὁ ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς ἐνταῦθα Ῥωσικῆς Πρεσβείας, κύριος Περισιάνης τὴν ἀπάντησιν τοῦ Αὐτοκράτορος ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα. Διὰ τοῦ διαγγεληματος τοῦ, τὸ ὁποῖον διακοινώθη ἤδη εἰς τὴν Κυβερνήσιν μας, ὁ Αὐτοκράτωρ παρεδέχθη ἐντελῶς τὰ γινόμενα, καὶ διατάττει τὸν κύριον Περισιάνην νὰ συνδέσῃ πάλιν τὰς διπλωματικὰς σχέσεις τῆς Ῥωσικῆς Πρεσβείας μετὰ τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἴδια του θελήσει ἐξελεῖσθαι ὁ Βασιλεὺς, ἀντικαταστήσας δι' αὐτοῦ Ὑπουργεῖον ἐπιβληθέν εἰς αὐτὸν τὴν 3. Σεπτεμβρίου.

(Ἐλπίς.)

Ἐρμουπολίται.

Ἐγγικὴν ἢ στείγη, καθ' ἣν φίλοι καὶ ἀδελφοὶ Συμ-

πολίται, πρόκειται νὰ συλλέξωμεν τοὺς καρπούς τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ἀγώνων, τοὺς ὁποίους κατεβάλομεν ἀπὸ τὸ ἔτος 1821 πρὸς ἀπόλυσιν τῆς αὐτονομίας μας καὶ τῆς εὐνομίας. Ἐγγικὴν ἢ στείγη, καθ' ἣν καταστρέψαντες τὸ αὐτάρκτεον καὶ τὸν δεσποτισμὸν, καὶ ρίψαντες τὸ μαστοχοῦν το δὲ πᾶν μᾶς διεχώριζε καὶ μᾶς ἐκράτει μακρὰ ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Σ. Βελιπίως μας, πρόκειται νὰ συγκενθώμεν ἤδη μετ' αὐτοῦ ἐνώπιος ἐνώπιω ὡς τέσσα μετὰ τοῦ πατρός τῶν, διὰ νὰ συσπερθώμεν ἢ λάβωμεν ὄσα μέτρα τείνουσιν ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας ἢ τοῦ ἐνδοξοῦ μέλλοντός μας. Ἐγγικὴν ἢ στείγη, καθ' ἣν πρόκειται νὰ δεδωξώμεν εἰς ὅλον τὸν εὐεργισμένον κόσμον ὅτι εἴμεθα ἄξιοι συνταγματικῆς πολιτείας, ὅτι ἐλάβομεν τὴν ἀπαιτουμένην πολιτικὴν ἀνατροφὴν καὶ ὅτι ἐκάμαμεν μεγάλα πρὸς τὸν πολιτισμὸν βήματα, διὰ νὰ κατασχόνωμεν τοὺς ἐχθρούς μας, οἵτινες δὲν ἐπυσαν οὐδὲ παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς θεωροῦν ἀνεξίτους αὐτονομίας καὶ συνταγματικῆς πολιτείας, μολοντι ἀπὸ τὸ ἔτος 1821 ἐδόξαμεν εἰς αὐτοὺς μωρία δειγμάτα, ὅτι εἴμεθα λαὸς γνωρίζων νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἐλευθερίαν του, ὅτι κίμνει τὰς μεγαλύτερας ὑπὲρ αὐτῆς θυσίας, ὅτι συναισθάνεται ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐλευθερία ἐνυπάρχει εἰς τὴν εὐνομίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀκολασίαν, καὶ ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου δὲν ἐδόρη ἡ γῆ ἀπὸ ἀνθρώπινον αἷμα, ὅτι δὲν διεπαράχθη ἡ κοινὴ ἡσυχία, ὅτι αἱ νόμοι ἦσαν εἰς πληρῆ ἐνέργειαν, ὅτι ἀπέναντι τῆς συντακτικῆς συνέδου, το δικαστήριον τῶν ἐνόρκων κατεδίκαζε τοὺς κακούργους, καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κακούργοι περιστείλαν τὰς κακούργιας τῶν θεωροῦντες ὡς τοδρύτερον τῶν κακούρηγμάτων τὴν εἰς τοιαύτην σοδρᾶν περιστάσειν προσδολὴν ὅπως δῆποτε τοῦ πλησίον τῶν. Ἐγγικε, τέλος, ἡ στείγη καθ' ἣν θέλομεν πλησιάσει εἰς τὴν ἐκλογικὴν κλήρην, διὰ νὰ ψηφισθῶμεν τοὺς Βουλευτὰς μας, οἵτινες θέλουσιν συνελθεῖν διὰ νὰ συσπερθῶσι καὶ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τύχης καὶ τοῦ μέλλοντός μας. Εἶναι ἔργον ἄρα πατριωτισμοῦ καὶ καλῶς ἐγνωσμένου συμφέροντος νὰ συνασθνήθῃ ἕκαστος τὸ μεγαλύτερον, τὴν σοδρᾶν καὶ τὴν ἐρώτητα τοῦ δικαίωματος τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θέλει ἐξακῆσαι. Δὲν πρόκειται φίλοι Συμπολίται, περὶ ἐκλογῆς ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν συμβούλων, οὐδὲ ἐπιτροπῶν, τῶν ὁποίων τὰ καθήκοντα εἶναι μὲν καὶ αὐτὰ σπουδαῖα, ἀλλ' οὐχὶ τοσοῦτον ὕψηλα, ὅποια εἶναι τὰ τῶν Βουλευτῶν, περὶ ὧν καὶ ἄλλοτε εἴπομεν κάμπολλα· ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν, τῶν ὁποίων τὰ καθήκοντα εἶναι τοσοῦτον σοδρᾶ, καθόσον πρόκειται περὶ νομοθεσίας, καὶ δὲν σὰς λαυθίναι Συμπολίται, ὅτι οἱ καλὸι νόμοι ἐπιφέρουν τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἐθνῶν, ἐνῶ αἱ κακοὶ ἐπιφέρουν τὴν ὀλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν.

Πρὸ τίνος καιροῦ θεωροῦμεν τὴν ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν γινουμένην κίνησιν, καὶ ἐνταυτῷ πληροφοροῦμεθα ὅτι δεκαπέντε περίπου ὑποψήφιοι προεσίνονται εἰς τὸν λαόν τῆς ἐπαρχίας μας διὰ νὰ ἐκλεθῶσι Βουλευταί· γνωρίζομεν ἐπίσης καθ' ὅλην τὴν ἐκασίαν τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἐκνότητα τὰς γνώσεις ἢ τὴν πείραν ἐκάστου. Ἀπέχοντες ὅμως ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν παρκαμικρὰν γνώμην ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς εἴτε ὑπὲρ τοῦ ἄλλου· διὰ νὰ μὴν προσδώμεν φιλοτιμίαις, καὶ διὰ νὰ μὴν ὑπετεθῇ, ὅτι λαμβάνομεν κἀνὲν προσωπικὸν μέρος, λέγομεν μόνον ἀποπειρόμενοι πρὸς τὸν λαόν, ὅτι ἡ θέσις τῆς πατρίδος μας εἶναι κρίσιμος ὅτι ἀπὸ τὴν σύνοσιν, τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὰς γνώσεις τῶν

... ο σ ο υ, έπρεπε να επικρίνης τα παρ' έμου πα-
... δίδόμενα ναυτικά & μαθηματικά μαθήματα εις το ένταυ
... Γυμνάσιον, ή να επέβαλης εις εξέτασιν ένα τών τε-
... ουσών μαθητῶν μου της πρακτικῆς ναυτικῆς, δια να
... ή πλανασαι άπατῶν και άπατώματος. Όθεν εις μά-
... ην ζητείς να με άποδείξης άνίκανον εις ταύτην' την έπι-
... τήμην, ένω δέν έχης ούδ' όλοσχερῆ γνώσιν της πρακτι-
... κῆς ναυτικῆς, δια την όποιαν γαυριων φέρεις επί του στή-
... ους σου αναίδως παράσχημα ως εκ τῶν δήθεν εκδουλεύσε-
... ν σου.

Ψεύδεται δέ, συκοφάντα, λέγων, ε ότι μετά διετη εις
... ουλῶν της Γαλλίας σπουδῆν περι την ναυπηγίαν, αίφνης
... εθιδρύθη καθηγητής της ναυτικῆς, ε διάτι επί διετίαν
... ν δύναται να λάβη άπολυτήριον ό σκουδάσας τα της
... υπηγίας, καθώς θέλεις τα μάθει άκολουθῶς δε τῶν έπι-
... μων άποδείξεών μου, επί τῶν όποιων και βασισμένη ή
... μαματία τῶν ναυτικῶν ένέκρινε τόν διορισμόν μου.
... π του νυν δε Γραμ. τῶν ναυτικῶν, τόν όποιον και έπι-
... λείσαι, δύνασαι έτι μάλλον βραίμως να πληροφρηθῆς
... περι της μαθητείν μου, ως αυτόπτην και ατέκνον,
... ειδή κατ' ένεινην την εποχην [διείβαινεν εκ Τουλῶνος,
... ε προσθέτω δε ότι έντός ύλίγου άρχονται αι δημόσιαι
... τάσεις τινων τῶν μαθητῶν μου, και έμπορείς να τους
... βάλλης συ και πᾶς τις άλλος εις όποιανδήποτε εξέτα-
... τῶν μαθημάτων των.

Περι δε του Κ. Κανάρη δέν θέλω να αναφέρω τίποτε
... αῦθα, φοβούμενος μη προσκρούσω εις το έντιμον άτο-
... ν του, άλλ' άπλως λέγω, ότι ούτε συ, ούτε άλλος τῶν
... οιοφρονούντων σου δύναται να προσάψη κηλίδα κατη-
... ες εις τόν άτρόμητον τουτον άνδρα.

Μη κρύπτεσαι δε φρασιέως πίσθεν του δακτύλου σου
... τῶν στοιχείων Δ. Σ. διότι τοίς πᾶσιν είσαι γνωστός
... ε δε τελευταίον ότι άνελεῖς ματάως εις τετραπημένον
... ον θηρεῶν άναίσχυντος τῶν συμπολιτῶν σου τάς ψή-
... ε, τάς όποιās δέν θέλεις δυνηθῆ να έπιτύχης, και άν
... βραγῆς φωναζων, καθότι ει συμπολιταί σου πεπεισμέ-
... εις τάς πρό πολλου βραδιουργίας και χερμαπειίας σου
... επιστρέφονται ώς φύσιν όντα Μοχθηρόν. Απο-
... θος θέλωμεν άναπτυχθῆ σαφέστερον, και θέλωμεν όιο-
... τι εξαλύξαι τάς πράξεις σου του Δ. Σ. μολοντί και ες
... ειρημίνων γίνεται δήλην τῶ υπεκείμενόν σου.

Έν Σύρω την 1. Ιουλίου 1844.
Ν. Δομίστινης

Η Έλπίς έν μαγειρείω.

Ο Συντάκτης της Έλπίδος προθέμενος να προσάλη
... κύριον Χρηστίδην, ως ένα τῶν ύποψηρίων Βουλευτῶν
... ου, και μη έχων να τόν προσάλη με πράγματα άξια
... , είσήληεν εις το Βασιλικόν μαγειρείον, όπου ώπφράθη
... τακά παρασκευαζομένου κατ' είσήγησιν του κυρίου
... ιτιδου' ανάξιν τῶντι πάσης άπαντήσεως τῶ λήρη-
... και άνάρμοστον όλωσ εις έφημερίδα πολιτικῆν. Έ-
... ι όμως έξερχόμενος του μαγειρείου ό Συντάκτης, ά-
... ει συμβούλην πρός μέν τόν Διοικητήν κύριον Δούκαν,
... ημονήση ότι ύπάρχει εις τόν κόσμον Χρηστίδην,
... θε τους έπαρχιώτας Σύρου να μη θεωρήσωσιν αυ-
... άξιον ύπουργίας τινός εθνικῆς, πλην της μουσακο-
... ε' ανάγκη να μάθῃ, ότι ό κύριος Χρηστίδης, ως χρη-
... τας Διοικητής Σύρου τέσσαρα ετη, είναι εκ του πλη-
... άρκετα συστημένος εις την έπαρχίαν ταύτην δια
... ρρόνησιν, με την όποιαν έφέρθη κατ' όλον τῶ δια-
... τῆς διοικήσεώς του, και δια τόν ζήλον, με τόν όποῖ
... ηργησε πάντοτε ύπέρ του έμπορίου και τῶν εκπαι-
... τῶν καταστημάτων της Έρμουπόλεως, ως και τῶν
... ν δήμων της έπαρχίας. Τοιαύτης ευστης της πεποι-
... ε όλων τῶν κατοίκων της έπαρχίας μας, και ιδίως
... Έρμουπολιτῶν, ούτε από τόν κύριον Δούκαν δύνα-
... ε έχη χρείαν συνδρομῆς ό κύριος Χρηστίδης, ούτε
... ες εὐσχήμοις συμβουλάς της Έλπίδος οι έπαρχιώ-
... ιοί ε μέν κύριος Δούκας άρκετα είδείθη μέχρι του
... υδαμίαν λαμβάνων μετοχην εις όσα ενεργούνται εν-

ταύθα παρὰ διαφόρων μνηστήρων της Βουλευτικῆς θέσε
... ως' ή δε έπαρχία θέλει δείξει, έλπίζομεν, μέτ' ού πολὺ
... εις τόν Συντάκτην της Έλπίδος και εις όλον τόν κόσ-
... μου, πόσον τιμᾶ και σέβεται τόν κύριον Χρηστίδην,
... Ο δε μουσακάς, ούτος θέλει μείνει δεβαίως ανάλατος
... τροφή του άτεχνῶς μαγειρεύσαντος αὐτόν, και άκόσμως
... εκκενώσαντος εις τῶ φύλλον της Έλπίδος.

ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΗΓΕ-
ΜΟΝΟΣ ΣΤΟΥΡΖΑ.

Εις τόν βουν τῶσων αιώων έπεσκίαζεν σκιδρώς
... Την Μολδοβαν άγροικία και άμάθεια κοινῶς.
... Η άραία αὐτῆς θέσις, τ' άνθη της τα φύσικα,
... Ήσαν όλα μαραμίνα, χωρίς κάλλη ήλικα.
... Διεγίλα μίν ή φύσις τῶν φυτῶν και τῶν καρπῶν,
... Έστέρειτο όμως κόσμου αγαθῶν κοινωνικῶν.
... Η τσοῦτον καλή φύσις άμωρφοῦ και πενητῶ,
... Έκυλίετο εις σκότη τῶσους χρόνους ζοφερά.
... Κατά δε τόν νυν αῖωνα ήλιος φωτοβολῶν
... Άνεφάνη εις Μολδοβαν λύων σκότος παχὺλόν,
... Ο κλεινός Μιχαήλ Στούρζας ό σκηπτούχος 'Ηγεμῶ',
... Τῆς συνέσεως σοφίας, του δικαίου κηδεμῶ.
... Ούτος πάντοθεν τάς μουσας με άγκαλάς άνοικτάς
... Προσκαλεῖ τεμῶν, άμείδων τους λατρεύοντας αὐτάς.
... Αί δε πρόθυμοι πετώσει έρθασαν εν άκαρει
... Φέρουσαι αὐτον στεφάνους, και εύχόμεναι να ζῆ,
... Και να άρχῃ μετά κράτους και έμπρός να προχωρῆ
... Βάρβαρα του παρη'θόντος λειψανα να καθαίρη.
... Μετά ύμνων και πικιών άπασαι τόν προσφωνοῦν,
... Και τόν έμφυτόν του ζήλον πρός τῶ αγαθόν κινοῦν.
... Και την φήμη, προεκπέμπου να σαλπίσῃ πανταχοῦ
... Πρόδοσ της Μολδαβίας γενομένην επ' αὐτοῦ.
... Τόν τιμοῦν δ' ένθουσιῶντες πάντες με ζητωκραυγας,
... Κ' οι άλλοδαποι τόν πλέκουν ύμνων προσφιλείς ωδάς.
... Χαίρει Στούρζα, χαίρει Έλλην, χαίρει αγαθοεργέ,
... Η λαμπροτης της πατρίδος άρχεται από εσε.
... Δις σου ή Μολδαβία ήλλοιωθή πολλαχῶς
... Δις σου τῶ πυκνόν σκότος διείχθη λαμπρόν φῶς.
... Του πολιτισμοῦ τῶν φῶτων ζήλος αναφεν εύθης,
... Κί εις τῶ ήμερον και σωφρον σπιύδει της ζωῆς καθεις.
... Και ό θάρσαρος κ' εύήρης Μολδαβός και ό τροχός,
... Ημερος έκαστατάθη και γλυκός και νουνεχῆς.
... Ο πριν βίος τῶν ποιμένων έγινε κοινωνικός,
... Το της άδικίας τέρας συνετριφθη σλικῶς.
... Η κακία κατεστάθη μισητή και ήδελυκτη,
... Η δε πριν άγνωσμένη έλαμπρυνθη άρετη.
... Κοσμιότητα του έθνους κ' ευνομίαν γενικῶς
... Παρεισήγαγεν ό Στούρζας ό σοφός πολιτικός.
... Δόξης στάδιον ήνοιχθη, και ό ζήλος τῶν καλῶν
... Καταφλέγει ένδομύχως τάς ψυχάς τῶν Μολδαβῶν.
... Σόλωνος ό Στούρζας είναι κατά πάντα μεμητής
... Τῆς μεταβολῆς της τῶσῃ: πρόθυμος ενεργητικῆ.
... Η σοφή άγρύπνησίς του διεκόμησε δεινῶς,
... Διεβρῦθμισεν εύτάκτως άπαντα πασιφινῶς.
... Έφερε την άφρονίαν, παντος είδους αγαθῶν,
... Σταθεράν εύδαμονίαν και άπαλλαγην παθῶν.
... Όστις γέρων τα πριν όντα ένθουμείται όπισσοῦν,
... Έκθαμβος τόν νυν αῖωνα μακαρίζει ως χρυσοῦν.
... Όθεν εύχονται και νέει και οι γέροντες μαζῆ
... Εἶδ' ό ευεργέτης Στούρζας πολυχρόνιος να ζῆ.
... Ο δε Βόρνικος ό Γκιέκας ό Θεόδωρος σαφῶ,
... Άπεδείχθη εις τους πάντας Έλλην γνήσιος σοφός.
... Ούτος ως σοφίας πλήρης και σπανίας άρετῆς.
... Τῆς ισότητος υπήρξε πάντοτε ό λατρευτής.
... Δια την άγχινοσίαν του και την άκραν άρετην,
... Την και εις τόν 'Ηγεμόνα πρό πολλῶν ετών γνωστήν.
... Καταξίωθεις να γίνῃ 'Ηγεμόνος ύπουργός
... Έδαξεν όποιος ήγον φύσει αγαθοεργός.
... Εν τῆ Έθνοσυνελεύσει τῶν Μολδαβῶν και αὐτός
... Άνεφάνη, ότι ήγον άνήρ άπρως συνετός.
... Ούτος εις τόν 'Ηγεμόνα πρότεινε γνώμην σοφῆν.
... Εις τα κατορθώματά του να προσθήῃ κορυφήν,

Τους πρό χρόνων Κατεβόλους έλευθέρους καθιστῶν,
... Κ' εις τῶ μέλλον τ' όνομά του καταλείπων σεβαστόν
... Πρόθυμος ό μέγας Στούρζας διατάττει ν' άφροῦν
... Οι πρό χρόνων δουλωμένοι και να έλευθερωθῶν.
... Και να τύχουν τῶν δικαίων όλων τῶν κοινωνικῶν,
... Όντες άνθρωποι και οὔτοι, του δημιουργῶ είκων.
... Να λοιπόν δια του έργου τούτου του πολιτικοῦ
... Στήλη της άθανασίας ανυψώθη του λοιπού.
... Έφ' ης είναι γεγραμμένα τα όνόματα αὐτῶν,
... Τῶν μεγαλων του ανθρώπου και κλειῶν ευεργετῶν.
... Έπ' αὐτῆς με χαρακτηρηας αιώνας και λαμπροῦς.
... Θέλωσιν αναγινώσκει εις τους μέλλοντας κειρούς.
... Έφ' 'Ηγεμονίας Στούρζα βρασιλεύει ήλική
... Έγνε δικαιοσύνη, έλαμψιν ή άρετή
... Ο δε Βόρνικος ό Γκιέκας ό ένάρετος σοφός
... Μεταξύ τῶν φιλανθρώπων κα ατίθεται κ' αὐτός.
... Έξ Ιασιού.

Ι Δ. Βρισσειδέης.

ΕΙΔΟΠΟΗΣΙΣ

Δια του από 3. Ιουλίου 1835 όμολόγου εύρισκομένου
... εις χείρας μου, εδάξισα ό υποφαινόμενος πρός τόν Σπαρά
... την Γεωργίου εν Σύρω, δραχμας 250. 28/100 βσει
... ύπεσχεθη την πληρωμήν αὐτῶν μεθ' ήμέρας εζήκοντα. Έ-
... τοτε αναχωρήτας ό δριλέτης μεθ' οὔτος δέν με έπλήρω-
... σε μέχρι σημερον τῶ ειρημένον ποσόν' δθεν σπιύδω να εἰ-
... δοποιήσω τόν ρηθέντα όριλέτην μου δει εἶν έντός τριῶν
... μηνων άρ' ης ήμέρας καταχωρηθῆ ή παρούσά μου εἰ-
... την ένταύθα εκδιδόμενην έφημερίδα ό 'Ερμῆς δέν έμφαν-
... σθη δια να παραλάβῃ τῶ όποιον μοι έδωκαν ως ενέχειρον
... εἰ προσάλειν του δανείου μου κιδώτιον έμπεριέχου εν πα-
... πλωμα και διάφορα άλλα φορέματα, και με πληρώσῃ
... τάς δραχμας 250. 28/100 μετα των τόκων των άφ' ης
... κατίστη ύπερημεροῦ, βέλω έπέσει αὐτό εις ιδιαιτέραν πῶ-
... λησιν με τα εν αὐτῶ πράγματα, έπιφυλιττόμενος παν-
... τός δικαιομάτος δια τῶ τυχόν έλλείπον εκ του κεφαλαίου
... και τῶν τόκων της ύπερημερίας.

Έρμούπολις 2. Ιουλίου 1844.
Σέργιος Χαλιζίδης.

Κύριε Συντάκτη του Έρμου.

Έπιχειρῶ την έπεξεργασίν ιδιῶν τινων επιστημονικῶν
... αἰτινας εις διάφορα περι φύσεως εύρίσκονται συγγράμμα-
... τα. Κρίνω δε τούτο αναγκαίον, διότι τῶ έννος μὲς έρ-
... χεται ήδη να αισθάνεται την ανάγκην τῶν επιστημῶν, και
... πολλῆς βλαδῆς πρόξενου θέλουσ εἶσθαι δι αὐτό, γνώσεις
... ως επιστημονικαι παρουσιαζόμεναι, επιστημονικῶν δε εἶσι
... ταξόμεναι, πλήρεις έσφαλμένων ν' άποδεικνύονται ιδεῶν
... περι την φύσιν τῶν πραγμάτων.

Πολύ δε βλαπτικώτεροι καθήτανται αι τοιαῦται ήθε
... κῶς' διότι ή εκ τῶν ύπετέρων λεγομένη φιλοσοφία βασισ-
... μενη εις την εξέτασιν την ακριβῆ τῶν περι ήμᾶς όντων,
... άποδάνει ματαία, όταν εις τάς παρεχούσας την τοιαύ-
... την εξέτασιν φυσικᾶς επιστήμας, παρεσθῶνται άλογα
... πράγματα και γενικότητες και συμπεράσματα άσυνάρ-
... τητα.

Δια της ιστορίας της φιλοσοφίας, και τῶν συγγραμμά-
... των τῶν όσοι περι την φύσιν έφιλοσόφησαν, και δια του
... λόγου μαυθάνομεν πόσον ή μελέτη της φύσεως σύνδεσ-
... μον έχει με τάς λοιπας ήμῶν γνώσεις, και πόσον κακῶς
... εκείνης γενομένης, και αι λοιπαί άτελεῖς μένουσι. Κα-
... τά διαφορους δε έποχάς πολλοί επί τῶν φυσικῶν επιστη-
... μῶν μάλιστα βαίνοντες τα φιλοσοφικᾶ αὐτῶν διδῶσαν
... συστήματα, τα όποια όμως ως φαινόμενα μένον διασώ-
... ζονται' επειδή κακῶς έγνωρίζετο τότε ή φύσις, έσφαλμέ-
... νας περι αὐτῆς είχαν πολλὰς ιδεας, και σύγχισεις έννε-
... πάντων.

Όταν εξετάζωμεν, ως δέον, τα όντα, άνακαλύπτομεν
... εις καθέν αὐτῶν αριθμόν τινα ενεργειῶν ή ιδιοτήτων, αι-
... τινες δέν συγχωρεῦν κατ' οὔδενά λόγον έσφαλμένην οὔσιω-
... δως περι αὐτοῦ να λάβωμεν ιδεῶν άλλ' όταν εξ έπιστή-
... των ένός εἶδους όντων συμπεράνωμεν τάς ιδιότητας άλλ-

λου, όταν τας θεωρίας τῶν ἄλλων φερ' εἰπεῖν θέλωμεν νὰ τὰς ἐφαρμόσωμεν εἰς τὰ ὑλικά, ἢ τὸ ἀνάπαλιν, τότε ἀναγκαιῶς, ὄχι μόνον εἶποτε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν, ἀλλὰ καὶ θλαπτόμεθα, καὶ θλαδὴν κειρίαν προξενούμεν εἰς τὴν κοινωνίαν, καθότι οἱ νόμοι καθ' οὓς ὑπάρχουσι τὰ μέν, ὅλως τὴν ὑπαρξίν τῶν ἄλλων μηδενίζουσι· δύναται δὲ τις εὐχερῶς τὰς τούτου νὰ ἐνοήσῃ συνεπείας.

Αἱ σύντομοι καὶ γενικαὶ αὗται σκέψεις, τὰς ὁποίας ἐν οἰκείῳ ἄλλοτε τόπῳ θέλωμεν ἀναπτύξει, μ' ἐκίμαν μετὰ περιουσίας νὰ ἐξετάζω τὰ διάφορα ὑπὸ τινῶν Ἑλλήνων περὶ ἐπιστημῶν γραφόμενα, καὶ νὰ σημειῶνω ὅσα ἢ ἐξ αἰ διαφορίας τῶν γραφόντων εὑρισκᾶ μὴ ὀρθά, εἴτε πολλάκις καὶ ἐξ ἀγνοίας ἴσως αὐτῶν. Κακίζων ὁμῶς αὐτὰ, καὶ ἀποδεικνύων τοιαῦτα, παρακαλῶ τοὺς γράψαντας, νὰ δεχθῶσιν ἀπαθῶς τὰς παρατηρήσεις μου, βέβαιον ὄντες ὅτι ἀπὸ κἀνενός ἄλλου παρὰ τοῦ κοινῶ συμφέροντος δὲν κινουῦμαι τὸν σκοπὸν. Εὐχαρίστως δὲ θίλω ἀποκρίνεσθαι εἰς ὅσας ἀντιπαρατηρήσεις καὶ αὐτοὶ ἤθελον μοῦ κάμει· ἢ ἀλήθεια διὰ τῆς ἀμφισβήτησεως μάλιχα γίνεται φανερά.

Α'.

Ἐκ τῆς φυσικῆς Κ. Ψυχῆ.

Σελ. 1 περὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

α Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι κινῶνται μετὰ τῶν μαθηματικῶν καὶ μεταφυσικῶν· ὅθεν ἄρχονται ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα, καὶ λήγουσιν εἰς τὰς θεωρίας περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ νοῦ κτλ. »

Διὰ τί κινῶνται αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι μετὰ τῶν μαθηματικῶν καὶ μεταφυσικῶν; μήπως τὰ μαθηματικά δὲν εἶναι τάχα φυσικαὶ ἐπιστήμαι; εἶναι μάλιχα πρωτίστως κλάδος αὐτῶν, διότι κατὰ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἀπάσας τὰς ιδιότητας τῶν περὶ ἡμᾶς ἐξετάζομεν, τὰς δὲ διὰ τούτων ἰδέας τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ ποσοῦ ἀφηρημένως θεωροῦντες τὰ κυρίως μορφώμενα μαθηματικά, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν αισθησῶν μας καὶ πρὸς ἄλληλα αὐτῶν ἐνεργεῖαι, εἴτε δὲ καὶ ἢ ἐξιστόρησις τῶν γνωριστικῶν αὐτῶν χαρακτήρων, τὴν φυσικὴν χημίαν καὶ φυσικὴν ἱστορίαν ἀποτελοῦσι· κατὰ τὴν γενικὴν λοιπὸν σημασίαν τῶν αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι συμπεριέχουσι καὶ τὰ μαθηματικά, ὥστε δὲν εἶναι ἀκριβοῦς ἢ ἄνω ἐκφρασίς· ἀλλ' ἴσως ἐνταῦθα λαμβάνει τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ὑπὸ τὴν μερικὴν σημασίαν, καὶ ἐνοεῖ, μόνον τὴν φυσικὴν χημίαν καὶ φυσικὴν ἱστορίαν· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν βλέπομεν πῶς κινῶνται αὗται μετὰ τῶν μαθηματικῶν καὶ μεταφυσικῶν; πρῶτον ὁμῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν πῶς ἐνοεῖ τὸ α κινῶνται μετὰ τῶν μαθ. καὶ μεταφυσικῶν; διότι τάχα αἱ τελευταῖαι ἔχουσι νοερὰ ἀντικείμενα, καὶ διότι ἐκεῖ ναι περιστρέφονται περὶ τῆς ὕλης; ἀλλ' οὐδ' οὕτως καταληπτὸν τὸ λεγόμενον, καὶ ὡς μὴ ἐκφράζων τοιοῦτον τί ὁ συγγραφεὺς, καὶ ὡς παντάπασιν ἀνυπόστατον· ἐπειδὴ τί ἀποδεικνύει τούτο; ὅτι τὰ μαθηματικά ἔχουσι ἰδανικὸν ἀντικείμενον, ὡς καὶ τὰ μεταφυσικά, διὰ τοῦτο αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι κινῶνται μετὰ τῶν. Ἡ ἀναγκαιὸς μὴ πῶς ὑποθίσει δὲ κινῶνται μετὰ; Καὶ τούτο φάνηται ἐνοεῖ βεβαίως, διότι ὡς νὰ ὑπάρχη συνέπεια λόγου, ἐπιφέρει, τὸ ὅθεν ἄρχονται ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα κτλ. Ἀλλὰ πῶθεν ἐξάγεται αὐτὸ τὸ ὅθεν κτλ, πῶς ἄρχονται αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα; μήπως ὑπάρχει κάμμις ἐπιστήμη εἰς τὸν κόσμον ἣτις μετρεῖ ἀκριβοῦς τὰ φαινόμενα, καὶ νομίζει τοιαύτην τὰ μαθηματικά, διὰ νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ἀρχίζουσι ἀπὸ τὰ μὴ ἀκριβοῦς μετρούμενα; Τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τὸ ἀντικείμενον δὲν εἶναι ἢ καταμέτρησις, ἐξετάζουσι μόνον τοὺς νόμους καθ' οὓς τὰ ὑλικά τοῦ κόσμου συμβαίνουσι φαινόμενα, καὶ ζητοῦσι εἰ δυνατόν τοὺς λόγους αὐτῶν· οὗτοι δὲ οἱ λόγοι δὲν εἶναι οἱ μεταφυσικοὶ λεγόμενοι λόγοι εἴτε οἱ ἀρχικοί, ἢ εἶναι πάλιν γενικώτεροι τινες ιδιότητες τῆς ὕλης, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὅλα ἀνάγονται αἱ μερικαί· οὕτω λόγου χάριν ζητοῦντες τὸν λόγον τῶν τοῦ φωτὸς φαινόμενων, δὲν ἐξετάζομεν ὅποιον εἶναι ἢ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως τῆς φωτεινῆς οὐσίας, τούτο τῆς ὄντολο

γιας ὑπάρχει ἀντικείμενον ἴσως διὰ παντός, ἀλλὰ λέγομεν, κατὰ τὰς σημερινὰς φυσικὰς δοξασίας, ὅτι ὑπάρχει οὐσία τις λεπτοτάτη, ἔχουσα τὴν ιδιότητα τοῦ κινεῖσθαι ἀπὸ σώματα τινα, καὶ εἰς τινὰς ἀγνώστους περιστάσεις ἢ κινήσεις δὲ αὐτὴ διαφόρως ποιούμενη ἀπὸ μωρίας περιστάτικα, τὰ ἀναριθμητα τοῦ φωτὸς παρᾶγει φαινόμενα· ὡσεύτως καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ιδιοτήτων τῆς ὕλης· καθ' ὅλας δὲ τὰς περιστάσεις ἀρχόμεθα πάντοτε προσδιορίζοντες τὰ φαινόμενα καὶ τὰς ιδιότητας αὐτῶν καὶ τῶν σωμάτων, ὅτι δὲ μεταχειρίζομεθα καὶ μέσα μαθηματικά εἰς τὸν προσδιορισμὸν τούτον, δὲν ἀποδεικνύει παντάπασιν ὅτι ἄρχονται ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι. Ἐπειδὴ δὲ αὗται, ὡς λέγει κινῶνται ἀναγκαιῶς μετὰ τὰ μαθηματικά, καὶ ἐπειδὴ ταῦτα κατὰ τὸν ἰδανικὸν αὐτῶν κόσμον μετροῦσι καὶ ὑπολογίζονται μὲ ἀκριβείαν τὰς διαστάσεις, διὰ τοῦτο ἴσως κατ' ἀντίθεσιν, νομίζει ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ἄρχονται ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα· ἀλλὰ πῶς κατ' ἀντίθεσιν ἀφοῦ ὡς συμπεράσμα ἐπιφέρειται; εἶναι δὲ συμπεράσμα ἀνυπόστατον καὶ ὡς μὴ ἐκφράζων κάμμιαν ἰδέαν, καὶ διότι δὲν εἶναι τὸ μετρεῖν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἀντικείμενον, ὡς οὐδὲ τὸ ἀκριβοῦς μετρεῖν φαινόμενα οὐδὲ μίαν ἐπιστήμη.

Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι κατὰ τὴν μερικὴν αὐτῶν σημασίαν εἶναι ὅλως διχαικρινόμεναι τῶν μεταφυσικῶν καὶ μαθηματικῶν, καὶ κάμμις ἐξ αὐτῶν δὲν κινῶνται μετὰ τῶν ἄλλων· συμπίπτουσιν δὲ ὡς πρὸς τὸν γενικὸν αὐτῶν σκοπὸν τὴν μετὰ λόγου ἐξάσιν τῶν δημιουργημάτων τοῦ ὕψιστου. Ἀλλὰ καθὼς εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην εἶναι ἀνάγκη μεθόδου, διότι ὑπάρχουσι ἰδέαι εἰς τὴν κατὰ τὴν ὕλην ὁποίων ἄλλαι προκαιοῦνται ἢ δύναται νὰ προδικηθῶσι, οὕτω καὶ κατὰ τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς ἐν γένει, τὰ μαθηματικά εἶναι μεθοδικώτερον νὰ προηγηθῶνται, ὡς ἀναγκαῖα πρὸς ἐπιτελεστεραν νοήσιν τινῶν τῶν περὶ τὴν ὕλην φύσιν, καὶ ὡς συνηθίζοντα τὸ πνεῦμα εἰς τὴν διακρίσιν τῶν ἀντικειμένων καὶ εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν κρίσεων.

Μετὰ τὸν ἀνω παράγραφον διτις ἀποδιδίνει πίνθη ἀκατάληπτος, λέγει οὕτω.

Καὶ αἱ μὲν μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ ἀρηρημένα κατέλθουσιν εἰς τὰ συγκεκριμένα, προσδιορίζουσι καὶ μετροῦσι μὲ ἀκριβείαν φαινόμενα τινα, τὰ ὁποῖα παραδεχόμεθα ὡς ἀξιώματα καὶ θεμελιούμεθα ἐπ' αὐτῶν προσδίδουσι διὰ μέσου τοῦ ὑπολογισμοῦ, τὰ ὅσα τοῦ ὁποῖου εἶναι καὶ τῆς ἐπιστήμης ὅρια. »

Καὶ αὕτη ἡ πρότασις ἐσφαλμένη ὑπάρχει καὶ κενὴ παντὸς νοήματος, διότι, τί ἐννοεῖς μὲ τὸ ἀφοῦ ἀπὸ τὰ ἀρηρημένα κατέλθουσιν εἰς τὰ συγκεκριμένα; ἀφοῦ τὰ μαθηματικά κατέλθουσιν εἰς τὰ συγκεκριμένα, τότε ἀναγκαῖως, ἔχουσιν ἀντικείμενον τὴν ὕλην· περὶ ταῦτα δὲ ἐνασχολοῦνται αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι· ἀλλ' αὗται, ὡς λέγει, ἄρχονται ἀπὸ τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως φαινόμενα· πῶς λοιπὸν τὰ μαθηματικά μετροῦσι καὶ προσδιορίζουσι ἀκριβοῦς τὰ ἀνεπίδεκτα ἀκριβοῦς μετρήσεως; ἐπειδὴ λέγει, φαινόμενα τινα, τὰ ὁποῖα παραδεχόμεθα ὡς ἀξιώματα (αἱ μαθ. ἐπιστήμαι) καὶ θεμελιούμεθα ἐπ' αὐτῶν κτλ. Ἐπὶ ποίων φαινόμενων θεμελιούνται τὰ μαθηματικά; καὶ ποῖα εἶναι ταῦτα τὰ φαινόμενα τὰ ὁποῖα δεχόμεθα ὡς ἀξιώματα; Ἄλλ' ὅτι μὲν τὰ μαθηματικά δὲν θεμελιούνται ἐπ' οὐδενὸς φαινομένου, τούτο εἶναι πασίγνωστον. Ἐνταῦθα δὲ φαίνεται ἐσυγγίσει ὁ συγγραφεὺς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μαθηματικῶν εἰς τὴν φυσικὴν (μολοῦσι ἀπὸ τὰ λεγόμενα δὲν γίνεται διόλου φανερά ἢ ἰδία του) Ἄλλὰ κατ' αὐτὴν πάλιν τὴν ἐφαρμογὴν ἐπ' οὐδενὸς φαινομένου δὲν ἐπιστηρίζονται τὰ μαθηματικά, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὰς διαφόρους σχέσεις ἀλγεβρικῶν, εἴτε ποσοτικῶν σχηματικῶν ἢ γεωμετρικῶν, ὅλως μαθηματικῶν, ὑποθέτομεν ἀναλογούντα φυσικὰ φαινόμενα, ἢ, ἐπειδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ φαινόμενα ὑπάρχουσι σχέσεις ποσοτικῶν, ἐκφράζομεν ταῦτα ποσοτικῶς, καὶ οὕτω διαγράφεται οὕτως εἰπεῖν ὁ ὑποθεθῆναι νόμος ὡς ἀληθῆς· ἀναπέυσσοντες δὲ τὰ ποσοτικά ταῦτα σχηματικά, κατὰ τὰς σημασίας τὰς ὁποίας, ἐδώκαμεν εἰς τὰ συγ

προτούμενα αὐτὰ ποσά, εἰς διάφορα κατευθύνοντα ἑαυτὸν, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἀληθεύουσιν φυσικῶς, τὰ ὁποῖα ὁμῶς πάντοτε εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἐξ αὐτῆς διὰ τῶν σχηματικῶν ἐφαρμόμενα. Ἴδου δὲ πῶς καὶ φυσικῶς τις τὸν ὁποῖον, λέγει, εἶχε ὑπ' ὄψιν (ὁ Λαμῆος) ἐκφράζεται περὶ τὰ τοιαῦτα. α Ἀναχωρῶν ἀπὸ μίαν τῶν ὑποθέσεων ἐπὶ τῆς κοινῆς αἰτίας τῶν φαινόμενων, τὴν ὁποῖαν ὑπόθεσιν, φαίνονται ὅλα τὰ γνωστά φαινόμενα ἐκκυρῶντα μᾶλλον, ὁ γεωμέτρης μεταφράζει αὐτὴν εἰς γλῶσσαν ἀλγεβρικὴν· τὰ δὲ ἐκ ταύτης τῆς μεταφράσεως ἀναλυτικὰ σχήματα, πρέπει πρὸ πάντων νὰ περιέχουσι τοὺς ἐμπορικῶς νόμους κτλ. (Cours de physique παρ. 6.) δὲν ἔχομεν σκοπὸν ν' ἀναπτύξωμεν τὰς τοιαύτας ἰδέας οὔτε ποῖα ὅρια ἔχει ἢ μαθηματικὴ αὐτὴ ἐφαρμογὴν ἀποδεικνύουσα. Ἄλλα ν' ἀναφέρωμεν πρὸς ἐπιθεωρούμενον τοῦ ὅτι, καὶ αἱ τούτο ἐνοεῖ ὁ συγγραφεὺς, εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας.

Οὕτω λοιπὸν τὰ μαθηματικά, πάντοτε μαθηματικά μένουσι, καὶ οὔτε ἐπὶ φαινομένων θεμελιούνται, οὔτε φαινόμενα εἶναι δεκτὸν νὰ προσδιορίζουσι, διὰ νὰ τὰ λάβωσιν ὡς ἀξιώματα. Τί δὲ θέλει νὰ εἴπῃ, προοδεύουσι διὰ μέσου τοῦ μεγίστου τὰ ὅρια τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τῆς ἐπιστήμης ὅρια; ποῖα ἐπιστήμη; τῆς φυσικῆς ἢ τῶν μαθηματικῶν; ἀλλὰ τῆς φυσικῆς ἡδέεια δὲν εἶναι; ὥστε τοῦ ὑπολογισμοῦ τὰ ὅρια εἶναι ὅρια τῶν μαθηματικῶν, δηλ. τὰ μαθηματικά ἔχουσι ὅρια τὰ μαθηματικά, καὶ τὰ μαθηματικά προσδίδουσι διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ, δηλ. πάλιν διὰ τῶν μαθηματικῶν. Ἄλλα, μοῦ φαίνεται δὲν εἶναι διόλου ἐνταῦθα λόγος διὰ ν' μάθωμεν ὅτι ὅλα αἱ ἐπιστήμαι προσδίδουσι διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὀργάνων.

Ἐρχεται μετὰ ταῦτα εἰς τὰς ἠθικὰς καὶ μεταφυσικὰς ἐπιστήμας (δὲν ἐξέρω διὰ τί) α καὶ εἰς τινὰς ἐρευνησῶσι τὰ ἠθικὰ καὶ ψυχικὰ πάθη, τὰ ὁποῖα μεταβαλλόμενα διηνεκῶς ἀπὸ τὴν ἀκατανόητον ἐλαστικότητα τῆς ψυχῆς δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν κανόνας σταθεροῦς καὶ ὅρια προσδιορισμένα.

Εἰς τὰς ἠθικὰς καὶ μεταφυσικὰς τῆς ἐπιστήμης συμπεριλαμβάνει ἄραγε καὶ τὴν ψυχολογίαν τὴν ἰδίως τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου ἀντικείμενον ἔχουσαν; ὅτι αἱ μὲν ἠθικὰ καὶ ἠθικὰ πάθη μόνον περιλαμβάνουσι, αἱ δὲ μεταφυσικαὶ περὶ πάντων ἐν γένει τῶν ὄντων πραγματεύονται, τὸ ἀναγκάζον τῆς ὑπαρξεως; καὶ τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῶν δημιουργημάτων ἔχουσι ἀντικείμενον, καὶ τὰς χαρακτηριστικὰς ἐκάστου ὄντος ιδιότητας προσδιορίζουσι· ἐξ ἑνὸς μέρους κακῶς ὀνομάζει ψυχικὰ πάθη, τὰς ιδιότητας τῆς ψυχῆς ὕλων νὰ σημαίνῃ, καὶ ἐξ ἄλλου ταῦτα δὲν εἶναι τῆς μεταφυσικῆς ἀντικείμενα, ὡς πάντες γνωρίζουσι τοῦλάχιστον καθ' ὅσας σημασίας διδομεν εἰς τὰς λέξεις ψυχολογία, ἠθικὴ, μεταφυσικὴ. ἐκτός δὲ τούτου τί σημαίνει ἐνταῦθα ἢ ἐλαστικότης τῆς ψυχῆς; μήπως ῥυστόν τι ὡς τὸ αἰθρίον στοχάζεται; εἶναι ἢ ψυχὴ; (ἀκολουθεῖ)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Διὰ Συμβουλευτικοῦ πωλητηρίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ Συμβουλευτικοῦ γραφοῦντος Εἰρηνοδίκου Μυκόνου κυρίου Ἐμμανουὴλ Ἰωάννου Πρασσακάκη ὅπ' ἀριθ. 1669 ἠγύρασα παρὰ τῆς Ἑλένης χήρας Μιουρανδοπούλου, ὄν κατὰ τὴν θέσιν Κάτω Πηγάδι καὶ τὴν Εὐαγγελίστριαν ἀγρόν τῆς συνορεύουσα μὲ ἀγρούς τοῦ Παπαῦ Ἀγαπίου Ἀγγελῆ καὶ Ἰωάννου Λάμπη διὰ δέστηλα 45 προσφωδῶν τὴν παρούσαν πώλησιν διὰ τῆς ἐφημερίδος ὁ Ἐρμῆς Σύρου, προσκαλῶ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα προτεμήσεως ἢ ἄλλης τινος ἀπαιτήσεως νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐντός ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ἄλλως παρελθούσης τῆς προθεσμίας χάνουν κάθε δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐν Μυκόνῳ τὴν 20 Μαΐου 1844.

Μαρία Ἰγγλέση

Ὁ Συντάκτης Θεμιστοκλῆς Μ. Προδρόμου